

ג' בתמוז התשס"ט
25.6.2009

לכבוד
מר יעקב בן יזרי
שר הבריאות

דין וחשבון לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש],
התשל"ז - 1976 (להלן - הפקודה)

בענין:

הקובל

ד"ר בעז לב, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

באמצעות באת כחו,
עוה"ד יונתן ברג מלשכת היועצת המשפטית,
משרד התובע הראשי משרד
הבריאות, ירושלים

- נגד -

הנקבל

ד"ר סולימאן אבו ג'אנם ת.ז. [REDACTED]

רופא מורשה, בעל רשיון מס' [REDACTED]
באמצעות ב"כ עוה"ד עו"ד ניר פלסר.

1. הקובלנה -

ביום 25.11.2009, הגיש הד"ר בועז לב, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה מתוקנת נגד הנקבל (להלן - הקובלנה), על כי הנקבל הורשע, ביום 4.11.2009, בעבירה של הריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין), כאמור בסעיף 41(5) לפקודה וביקש כי תפעיל את סמכותך, לפי הוראות סעיף 41 האמור.

2. הוועדה -

אנו הח"מ מונינו על ידך, לפי הוראות סעיף 44 לפקודה, להיות ועדה שתדון בקובלנה (להלן – הוועדה). בדיון בקובלנה שקיימה הוועדה, ביום 5.5.2008, הופיעו בפניה, הנקבל ובא כחו עו"ד ניר פלסנר וכן בא כחו של הקובל עו"ד יונתן ברג.

האירועים שברקע הקובלנה -

א. ההליך הפלילי -

ביום 18.2.2006 הרשיע, בית משפט המחוזי בתל-אביב יפו את הנקבל, בתיק פח 1045/06, בעבירת הריגה, לפי סעיף 298 לחוק העונשין, וגזר עליו עונש מאסר בפועל למשך 12 שנים.

זאת לאחר שהנקבל הודה במעשים שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן מיום 3.11.2008. עיקרו של כתב האישום, בהריגת אחותו של הנקבל, על רקע פגיעה בכבוד המשפחה. לאחר שהנקבל, שהוא הבכור מבין אחיו, חתם בתחנת משטרה על הסכם שנועד להבטיח את חזרתה של האחות לבית ההורים בלא שיעונה לה כל רע, התכנסו הנקבל ואחיו בביתו והחליטו לבוא חשבון ולפגוע באחות. לשם כך, נתן הנקבל לאחד מאחיו סם הרדמה והסביר לו שעליו לתיתו לאחות בתוך מיץ. אחיו של הנקבל נתן את הסם לאחות, בהתאם להוראות שקיבל מהנקבל, שניים מהאחים חנקו את האחות והובילו אותה בתא מטען של מכונית לפרדס ובשלב מאוחר יותר, לאחר שהתעוררה, חנקו אותה וגרמו למותה.

הנקבל עצמו לא נכח, שעה שהסם ניתן לאחות ואף לא שעה שאחיו גרמו למותה.

כתב האישום מצ"ב.

3. ההליך בפני הוועדה -

ב"כ הנקבל הודיע, בעת הדיון, כי הנקבל אינו חולק על עצם הוכחת העבירה המיוחסת לו וכי טיעונו יתמקדו בשאלת הענישה המשמעתית.

עמדות הצדדים, כפי שהועלו בפני הוועדה, הן קדלקמן:

טענות הנקבל -

ב"כ הנקבל טען, כדלקמן:

(א) המעשה שהנקבל הורשע בגינו הוא אך עצם מתן סם ההרדמה לידי

אחיו, על מנת להרדים את אחותו.

בסופו של עניין, בהתאם לכתב האישום המתוקן, הנקבל הורשע

למעשה בהיותו שותף רק בחלק, המצוי במדרג הנמוך ביותר,

מהפרשה וכי אין מקום, בהקשרו של דיון זה, לטענות הקובל, באשר לנסיבות שמעבר לכתב האישום המתוקן, כמו גם לנסיבות שהביאו לתיקון כתב האישום.

(ב) בנסיבות העניין, לא יהא זה ראוי לביטל את רשיונו של הנקבל, וכי על הוועדה, בבואה להמליץ בפניך על העונש המשמעותי שיוטל על הנקבל, לשקול את מדרג העונש המשמעותי הרלבנטי, לאור מדרג המעשים שבשלם הורשע הנקבל.

(ג) כי לעניין העונש המשמעותי, יש לאזן בין אינטרס הציבורי למצות את הדין המשמעותי עם הנקבל, לבין האינטרס הפרטי האישי ספציפי של הנקבל, גם לאור מכלול הנסיבותיו של מקרה זה אשר גם הביאו להרשעת הנקבל, וכי לאור אלה יש לאפשר לו, בסופו של דבר, פתח לחזור ולעסוק בתחום הרפואה.

הנקבל עצמו הוסיף וטען כדלקמן:

(א) הנקבל נולד בשנת 1973, הוא בן למשפחה בדואית מרובת ילדים. הוריו אינם משכילים, האב רועה צאן, שאינו יודע קרוא וכתוב, אמו סיימה רק שתי שנות לימוד בבית ספר עממי ורצונו העז של המבקש ללמוד, היה זר להם.

הנקבל תאר את מסכת חייו הקשה כילד ונער ואת הקשיים והמכשולים הרבים שעמדו בדרכו, לאור רצונו העז ללמוד ולרכוש השכלה.

כך תאר הנקבל כי הוא נולד באזור התעשייה ברחובות, בילדותו הוא גר באוהל, וסייע לאביו בטיפול בעדר כבשים.

למרות התנגדות האב, אשר עמד על כך שהנקבל יעבוד כמוהו כרועה צאן מגיל צעיר ביותר, ולאחר שהופעלו עליו לחצים, התיר האב לנקבל ללמוד בבית הספר העממי.

הנקבל תאר, כיצד בשנת הלימודים הראשונה, בשל המרחק שבין בית הספר והאוהל שבו גרו הוריו, הוא נאלץ ללון אצל מספר קרובי משפחה, ומשנת הלימודים השנייה ואילך, הוא נאלץ לשוב, לגור באוהל

ההורים, כאשר את דרכו הארוכה לבית הספר עשה ברכיבה על חמור, ובמקביל לכך, לאחר שעות הלימודים, רעה את עדר הכבשים של אביו. עוד תאר הנקבל, כי לא בכל מקרה עמד לרשותו פנס, לצורך הכנת שיעורי בית וקרה שהשיעורים הוכנו, שעה שרכב על החמור בדרכו מבית הספר, או אף בבית הספר עד לשעת תחילת הלימודים.

למרות תנאים קשים אלה, היה נקבל תלמיד מצטיין בבית הספר. לדברי הנקבל, עוד בהיותו בכיתה ג' הוא נאלץ לעבוד, במקביל ללימודיו, על מנת לשכנע את אביו לאפשר לו להמשיך וללמוד ועל מנת לממן פרטי לבוש בסיסיים וככל האפשר גם ספרי לימוד.

הנקבל עמד על כך שהקשיים גברו, שעה שהחל את לימודיו בבית הספר התיכון. בית הספר הקרוב ביותר היה ברמלה והוא נאלץ לממן את הנסיעה באוטובוס לבית הספר, מעבודותו מזדמנות, ובהעדר מקור מימון לנסיעות, היו גם תקופות שבהן נאלץ להפסיק את לימודיו.

רק לאחר שאביו נישא בשנית ועבר ללוד, התאפשר לנקבל לגור עם אביו ואשתו השניה בצריף בלוד, שם גר הנקבל בשלוש השנים האחרונות ללימודיו בבית הספר התיכון. על מנת שלא לשהות בצריף מעבר למינימום הנדרש, התנדב הנקבל במסגרת הנוער העובד והלומד, וסייע לילדים שהתקשו בלימודים.

לאחר מאבק קשה עם אביו, ואף שאביו סרב לסייע לו במימון כלשהו, פנה הנקבל ללימודי הרפואה בחו"ל ואחיו, שנאלצו לעבוד מגיל צעיר, נטלו על עצמם לסייע לו במימון שהותו בחו"ל בזמן לימודיו.

בשנת 1999, הנקבל חזר לישראל, לאחר שסיים את לימודי הרפואה ולאחר תקופת סטאג' החל להתמחות ברפואת ילדים בבית החולים אסף הרופא וזכה להכרה כרופא מצטיין.

הנקבל עמד על כך שבזכות מאבקו העיקש, אביו איפשר גם למרבית אחיו ואחיותיו ללמוד, כאשר הוא עצמו לימד שתיים מאחיותיו שלא זכו לכך, ללמוד לקרוא, וציין שכל האחיות הצליחו לפיכך לרכוש השכלה מקצועית. זאת לרבות האחות העומדת במרכז הפרשה, שעמדה אז לסיים את לימודיה בבית ספר לאחיות.

(ב) הנקבל תאר את הטראומה הקשה שפקדה אותו עקב הארועים שבמרכזו של ההליך הפלילי. לדבריו הוא לא היה שותף להריגה ואם היה שותף לכך, כי אז היה זה בלא שהיה מודע לכך. לדבריו כאדם משכיל, המודע לתוצאות מעשהו, לא יעלה על הדעת שהוא יהא שותף להריגה, לאחר שנטל על עצמו כאח הבכור, בהסכם שנחתם בתחנת המשטה, אחריות לדאוג לשלומה של אחותו.

לדבריו, כל הארוע ארע כשבוע ימים לפני הבחינה של שלב ב' ברפואת ילדים, שעה שראשו היה נתון רק בבחינה ובצורך ללמוד ולהצליח בבחינה..

הנקבל הסביר, שאף שבשנים האחרונות, חלו שינויים בנהגי המגזר הבדואי, עדיין נתפשת פגיעה בכבוד המשפחה כמעשה חמור. לדבריו, שהותו בחייל הביאה לשינוי בתפישת עולמו, אם כי לא בכל התחומים. הנקבל טען, שמתחילה הוא התנגד לפגיעה באחות, אלא שבעניין זה, השפעתו על אחיו היתה מוגבלת. לדבריו, רואים בו כבן הבכור, כמי שהחלטתו מחייבת את אחיו, אלא שלמעשה לא כך הוא ואף שאחיו התחייבו בפניו שלא לפגוע באחות, התברר בדיעבד שהם לא עמדו בהבטחתם.

הנקבל טען שאחיו שהיו מעורבים במעשה לא סיימו אף את הלימודים בבית הספר התיכון, ואין להם אלא את שלמדו מאביהם ולפיכך בעיניהם פגיעה בכבוד המשפחה היא בושה גדולה וכי בנסיבות אלה, הוא לא יכול היה לטעון שהם בלבד אחראים למה שאירע.

לדברי הנקבל הוא אכן נתן לאחיו ואליז, אלא שהוא עשה כן לבקשת אחיו שביקש את עזרתו הואיל ולא עלה בידו לישון מספר ימים ולא עלה בדעתו שכוונת האח היא להשתמש בוואליוס על מנת להרדים את אחותו.

(ג) הנקבל טען שהוא הסכים לעסקת הטיעון והודה בעובדות שבכתב האישום, לאחר התלבטות קשה כשלנגד עיניו הסיכון שייגזר עליו ועל אחיו מאסר עולם, כמו גם לחץ כבד שהופעל עליו מצד אחיו, אשר טענו שעליו לזכור שהם

עמלו קשה על מנת לסייע לו במימון תקופת הלימודים בחו"ל ועתה הם זקוקים לעזרתו.

(ד) הנקבל הביע תקווה כי תמצא לו אוזן קשבת וכי הידיעה שבתום תקופת המאסר יותר לו לשוב ולעסוק במקצועו כרופא, תהא בעיניו בבחינת אור בקצה המנהרה.

טענות ב"כ הקובל –

ב"כ הקובל טען כדלקמן:

(א) ב"כ הקובל, הפנה לפסקי הדין בעניין אליהו ודיאמנט (ע"א 412/90 ד"ר משה אליהו נגד שר הבריאות, פד"י מ"ד, כרך 4, עמוד 422 וכן ע"א 224/79 יעקב דיאמנט נגד שר הבריאות, פד"י ל"ה חלק שני, עמוד 424) ולהוראת סעיף 4(א)(1) לפקודת, שלפיהן תנאי לקבלת רשיון לעסוק ברפואה הוא היותו של המועמד לקבלת רשיון אדם הגון.

ב"כ הקובל תמך את טענותיו באמור בפסק הדין בעניין אליהו ולפיו הוראה בחוק לפיה נערך דין משמעותי בעקבות הרשעה בפלילים, קיימת לגבי מקצועות בהם נדרשת רמת התנהגות מיוחדת וקפדנית יותר, הנובעת מיעוד המקצוע וממעמדו החברתי, כאשר הדין המשמעותי בא למנוע סתירה בין הנדרש מאיש המקצוע, לבין התנהגותו למעשה.

לטענתו, התנאי שבסעיף 4(א)(1), סעיף 4 לפקודה מתייחס לתכונות אופי כלליות המצביעות על הגינות המקובלת בין הבריות ואין הוא מצביע בהכרח על זיקה לעיסוק ברפואה וכן כי בשל אופיו המיוחד של מקצוע הרפואה ומעמדו של הרופא בחברה, נדרש הרופא לא רק למיומנות והכשרה מקצועית נאותה, אלא גם לתכונות אופי מתאימות ורמה מוסרית המצדיקה את האמון המיוחד של הציבור הנזקק לשירותו ולסמכות הנלווית לרשיון לעסוק במקצוע הרפואה.

(ב) ב"כ הקובל, הפנה את הוועדה לאמור בהכרעת הדין, כי הנקבל לא היה בזירת ההריגה עצמה, אך כאמור שם: "הוא היה במעגל הפנימי היות והיה שותף מלא להחלטה יחד עם שלושת הנאשמים האחרים בפרשה לפגיעה ברים והיה מודע שהפגיעה תביא למותה וגם נתן את סם."

(ג) ב"כ הקובל עמד על כך שהנקבל עשה שימוש בידע המקצועי שלו, כדי להניע את כל התהליך, הוא נתן לאחיו את סם ההרדמה ואף הסביר לו כיצד לתת אותו לאחותו. עוד טען ב"כ הקובל, כי מדובר במעשה שנעשה בכוונת מכוון, בניגוד ליעודו המרכזי של מקצוע הרפואה לשמור על בריאותו הגופנית והנפשית של האדם ולהקל על סבלו.

(ד) ב"כ הקובל התייחס לכך שתיקון כתב האישום, שבנוסחו המקורי כלל אישום ברצח, נדרש בשל תקלה שארעה במהלך חקירת המשטרה והחשש לחשיפת זהות מדובב שסייע למשטרה בחקירה. והפנה לעניין זה לפרוטוקול הדיון בתיק פח 1046/06, אשר דן בכתב האישום שהוגש נגד שני אחים נוספים של הנקבל, אשר היו מעורבים באותה פרשה. פרוטוקול הדיון האמור מצ"ב.

(ה) בא כח הקובל התייחס לשיקולים שעל הוועדה לשקול, לעניין המלצתה והפנה לאמור לעניין זה בפסק הדין בענין תמר כתב (עש"מ 5282/98 מדינת ישראל נ' תמר כתב, פד"י נב' (5), 87), ובעיקר לדברים אלה: "הדין המשמעותי שונה באופן המהותי מהדין הפלילי, ולכן עונש קל שהוטל בדין הפלילי אינו מחייב כשלעצמו, אף אינו מצדיק אמצעי משמעת קל גם בדין המשמעותי". (שם בעמוד 93).

(ו) ב"כ הקובל תמך את דבריו בעונש המשמעותי שהוטל על ד"ר יאיר רוזן, שהורשע ברצח וטען שהשיקולים אשר עמדו ברקע ההחלטה לבטל את רשיונו של ד"ר רוזן, רלוונטים גם בעניינו של הנקבל.

4. עמדת הוועדה, דיון והמלצה –

הן הנקבל והן ב"כ הקובל, התייחסות בדבריהם לעובדות שמעבר לעובדות שבהן הודה הנקבל במסגרת ההליך הפלילי, ושעל פיהן הנקבל הורשע. ב"כ הקובל טען כי יש לתת את הדעת לנסיבות שהביאו לתיקון כתב האישום והנקבל טען כי למעשה היו העובדות שונות מאלו שהיוו בסיס להרשעתו.

הוועדה בשקלה מהי ההמלצה הראויה בנסיבות העניין, לא הסתמכה אלא על

העובדות שפורטו בכתב האישום, שכאמור הנקבל הודה בהן והורשע לפיהן.

חברי הוועדה התלבטו לא מעט בשאלה, מהו הצעד המשמעותי הראוי בנסיבות העניין.

מחד גיסא – מדובר במי שהיה מעורב במעשים שהביאו לנטילת חיים, והוא הורשע בעבירה הנמנית על החמורות שבעבירות ומשכך, ראוי כי האמצעי המשמעותי שיינקט בגינה, יהיה בהתאמה. אף שהנקבל לא היה נוכח שעה שבוצע מעשה ההריגה עצמו ואף לא שעה שסם ההרדמה ניתן לקורבן העבירה, מצא בית המשפט את הנקבל אשם בעבירת הריגה ובאמצו את הסדר הטיעון, אימץ בית המשפט את העובדות שבכתב האישום ולפיהן הנקבל היה שותף להחלטה לפגוע באחותו, הוא מסר את הסם לאחיו בכוונת מכוון, על מנת שזה ישמש להרדמת האחות מטרה לפגוע בה.

צודק ב"כ הנקבל בטענתו, כי מעשיו של הנקבל במסגרת הפרשה, עומדים במדרג נמוך ביחס למעשיהם של יתר המעורבים במעשה. ואולם גם אם כך, מעשיו של הנקבל חמורים ואינם מתיישבים עם אמות מידה בסיסיות המתחייבות מתפקידו, סמכויותיו ומעמדו של מי שהורשה לעסוק ברפואה. אדם הנמנה על מי שהחליטו לפגוע בגופו של אדם אחר, גם אם לאו דווקא להביא למותו, ואף מסייע למי שנטלו על עצמם להוציא לפועל את ההחלטה גם באמצעות הידע שרכש בעבודתו כרופא, אין מקומו בין מי שהורשו להעניק טיפול רפואי. מתן היתר לנקבל לעסוק במקצועו כרופא, אינו מתיישב עם הצורך לשמור על אינטרס הציבור, השם מבטחו ברופא שאליו הוא פונה לעזרה בשעת מחלה.

מאידך גיסא – עמד לנגד עיני הוועדה סיפור חייו המיוחד ורווי הקשיים של הנקבל. מדברי הנקבל, עלה מאבקו העיקש ללמוד ולרכוש השכלה, בניגוד לנהוג בסביבתו ובמשפחתו. מאבק שהנקבל החל בו עוד בשחר ילדותו וליווה את דרכו הקשה במהלך לימודי הרפואה. הנקבל היטיב לתאר כיצד הקדיש את כל מעייניו, מאז עמד על דעתו, על מנת להגיע ליעד הנכסף, לזכות ברשיון לעסוק ברפואה וכשעמד על סיפו של היעד הנכסף, חרב עליו עולמו.

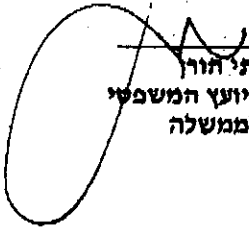
מששקלנו את אלה וגם את אלה, אנו סבורים כי לאור מהותם של המעשים שבשלם
הורשע הנקבל, אין מקום להתיר לו לעסוק ברפואה ולפיכך המלצתנו הינה כי תפעיל
את הסמכויות המסורות לך בפקודה, וכי תבטל את רשיונו של הנקבל.

עו"ד רותי הורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר יעקב אסף
נציג הסתדרות הרופאים

פורפ.פיטר ורדי
יו"ר

בשוק זה נקבעו חוקים, אשר מונעים כלכלה מהתחלף של העסקים שונים.
הורשע הנקבל, אין מקום לחתיר לו לעסוק ברפואה ולפיקח המלצתנו חינה כי כי תפעיל
את הסמכויות המסודרות לך בפקודה, וכי תבטל את רשיונו של הנקבל.



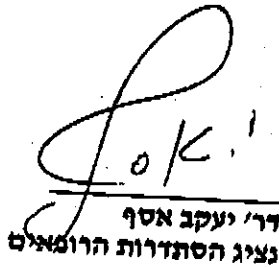
עו"ד רוני הורי
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר יעקב אסף
נציג הסתדרות הרופאים

מר.פיטר ורדי
יו"ר

ד"ר אבו ג'אנס

משקלנו את אלה ואלו, את סבורים כי לאור מהותם של המעשים שבשלב
הורשע הנקבל, אין מקום להתיר לו לעסוק ברמאות ולפיכך המלכנו דונה כי נני תמער
את הסמכויות המסורות לך בפקודה, וכי תבטל את רשיונו של הנקבל.


ד"ר יעקב אסף
נציג הסתדרות הרומאים

עו"ד רותי הורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

מורפ. מיטר ורדי
יו"ר

מכתב אישור לביטול הסמכויות המסורות (נסח חליט) - התשלום 199

מששקלנו את אלה וגם את אלה, אנו סבורים כי לאור מחותם של המשימים שבשלם
הורשע הנקבל, אין מקום להתיר לו לעסוק ברפואה ולפיכך המלצתנו הינה כי כי תפעיל
את הסמכויות המסורות לך בפקודה, וכי תבטל את רשיונו של הנקבל.

עו"ד דני הורן
נציגת היועץ המשפטי
למשלה

ד"ר יעקב אסף
נציג הסתדרות הרופאים

פורם. מיטל ורדי
י"י